

Vreede Rijk

Een zomerhuis in Baambrugge (slot)

In de vorige aflevering zagen wij hoe Vreede Rijk sinds 1681 was overgegaan van Frederick Danckerts en zijn echtgenote Petronella Bors van Waveren naar hun dochter Margaretha Danckerts, en vervolgens naar hun kinderen. Aan het eind van de 18e eeuw benutten de langstlevenden daarvan, Ida en Margaretha Bock, Vreede Rijk nog als zomerverblijf.

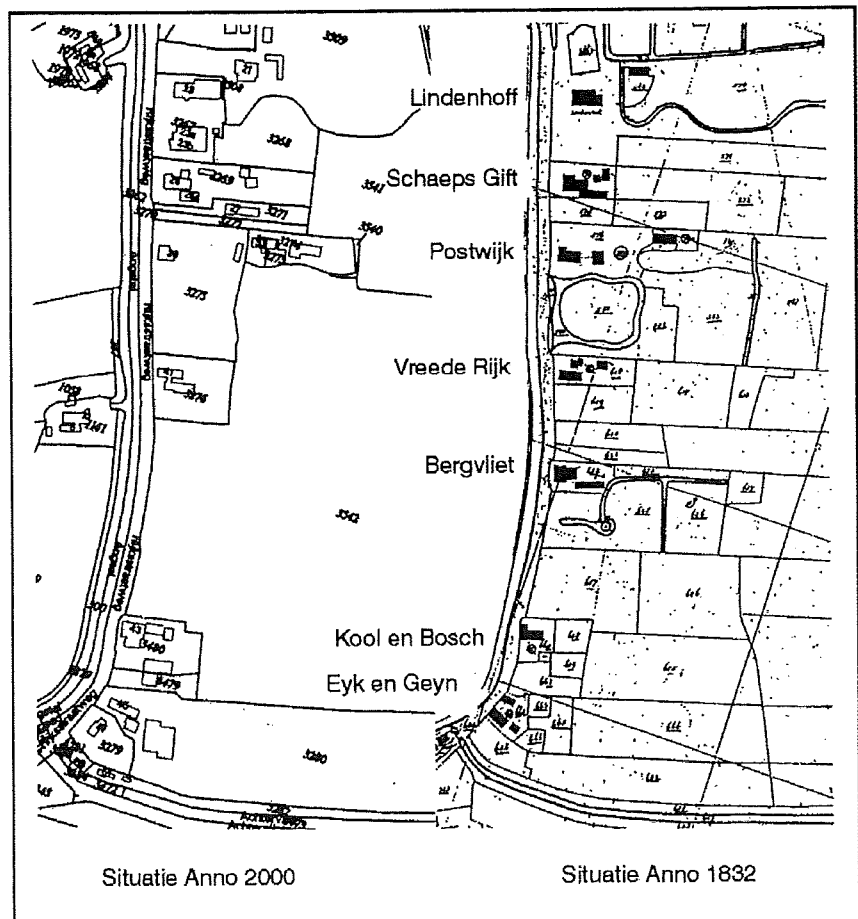
Het in 1795 afgesloten huurcontract met Jan van Bladeren, die het boerenbedrijf op Vreede Rijk runde, was in 1805 aan vernieuwing toe. Maar Jan van Bladeren werd, evenals de dames Bock, een daagje ouder. Daarom waren de 9 morgen wei- en hooiland, die de hofstede scheidden van de buitenplaats Bergvliet en die door hun broer Joan Michiel Bock (evenals zijn vader koopman in Amsterdam) in 1772 aan het landgoed waren toegevoegd, nu aan Frederik Linden verhuurd.

Deze kavel stond bekend onder de naam 'Geyn en Vegt' en liep inderdaad van de trekvaart, die Geyn genoemd werd, door tot aan de Vechtdijk. Deze kavel was vanouds een object van belegging en verhuur: in 1692 opnieuw verkocht en 1697 opnieuw verhuurd; in 1718 gekocht door de grondhandelaar Hugo Diernten Laegland in 1718 maar weer doorverkocht aan Johannes Clerck, die in 1727 reeds eigenaar van de buitenplaats Overdorp was geworden. Johannes Clerck, die ook eigenaar werd van de boerderij op bijgaand kaartje aangeduid met Court en Geyn, was getrouwd met Maria del Court. Joan Michiel Bock echter, die getrouwd was met Dorothea Eyck, veranderde de naam Court en Geyn in Eyck en Geyn. Niet alleen deze kavel, maar ook de

boerentuin en het varkenskampje waren in 1805 niet langer in de huur van Jan van Bladeren begrepen. Twee jaar later besloten de beide dames Bock, die in 1807 respectievelijk 86 en 80 jaar oud waren, om het landgoed in veiling te brengen. De onderdelen werden afzonderlijk in slag gelegd, maar in totaliteit gekocht door Willem Hogenhoud, die in Abcoude reeds verscheidene bezittingen had en ook als schepen van Abcoude te boek stond. Hij had een aantal kinderen uit twee huwelijken, waarvan al enkele waren getrouwd. Vermoedelijk heeft Willem Hogenhoud het landgoed gekocht met het oog op zijn kinderen, maar hij is nog in datzelfde jaar 1807 overleden. Zijn weduwe moest de boedel over negen gerechtigden verdelen en heeft

het landgoed opnieuw in veiling gebracht! (2 juli 1808)

Koper was de heer Johannes Henricus Hingman, wonende te Amsterdam op de Fluwelen Burgwal bij de Stoofsteeg. Deze heer Hingman was als jongeman uit Holtén (in Cleefsland) naar Amsterdam gekomen en heeft zich aldaar als koopman gevestigd; 39 jaar oud trouwde hij met Clasina Wilhelmina Valkhoff, uit Rotterdam afkomstig. Het heerschapshuis van Vreede Rijk, thans Herenhuis geheten, was door de weduwe Hogenhoud verhuurd aan Michiel Nobach. Doch toen de heer Hingman in 1816 kwam te overlijden heeft zijn weduwe het landgoed weer in veiling gebracht. Het is de immigrant Hingman niet

Bewerkte kadastrale kaart van 1832. (op de kaart aangeven van Schaeps Gift tot de Molentocht, welke buitens en boerderijen waar stonden)

slecht vergaan. Hij was ook nog eigenaar van de buitenplaats Kroonenstijn, van waaruit zijn weduwe de veiling van Vreede Rijk en alles wat daarbij kwam kijken heeft geregeld. De hofstede en de landerijen waren nu verhuurd aan Hendrik van 't Honderd.

Koper werd Ferdinand Beneker, medicine doctor te Amsterdam, wonende op de hoek van de Heerengracht en de Amstel. Ook hij en de opvolgende eigenaar, de heer Cornelis Johannes van Kerchem, gebruikten het huis om er gedurende de zomer te verblijven, doch in 1834 kwam aan dit zomergebruik een einde. De heer van Kerchem, die in Maarssen woonde, verkocht Vreede Rijk aan Adriaan Paets van Troostwijk en bracht het meubilair van het zomerhuis in veiling.

Adriaan Paets van Troostwijk, die op het aan de Vecht gelegen Sterreschans woonde, was in zijn tijd een bekend schei- en natuurkundige, lid van het Koninklijk Instituut van Wetenschappen, mede oprichter van 'Het gezelschap der Hollandsche Scheikundigen', oud lid van de gemeenteraad en oud wethouder van Amsterdam.

Hij had zijn vermogen verdiend als zijde- en lakenkoopman. Bij zijn overlijden in 1837 bedroeg de waarde van zijn nalatenschap, waarin ook vele onroerende goederen, ruim 1 ½ mln. Hiervan erfden ondermeer twee kinderen van zijn kleindochter Gardina Maria Scheidens, die gehuwd was geweest met Hendrik Gillot.

Het oudste van deze beide achterkleinkinderen was Agathe Henriette Charlotte Marie Gillot die o.a. Vreede Rijk kreeg toegedeeld, terwijl haar vader Hendrik Gillot voor een deel van de aan haar toegescheiden gelden landerijen in Jutphaas kocht. *

Agathe Gillot, reeds als kleuter een vermogend meisje, zal een aantrek-

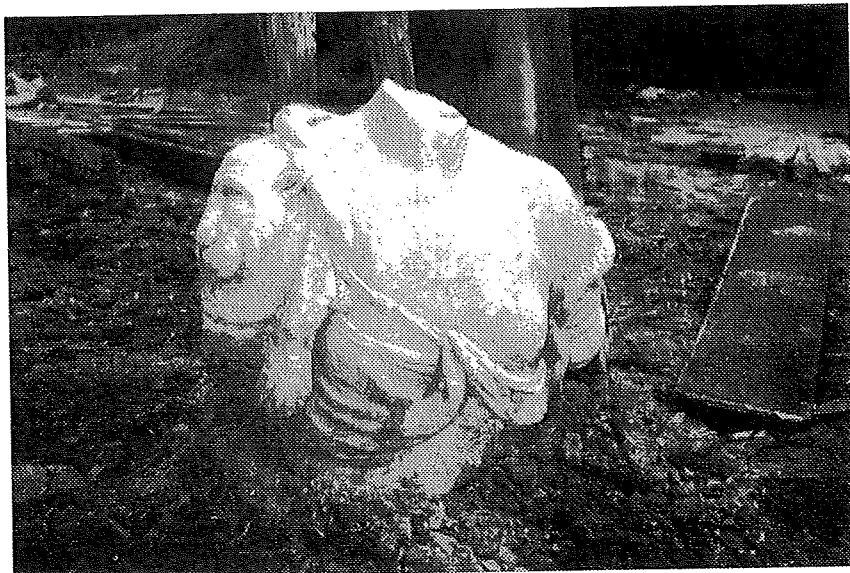

Foto van opgegraven torso, c.q. van de ingemetselde gevelsteen.

kelijke partij zijn geweest voor Jan Pieter Christiaan baron van Reede tot Ter Aa. Het jonge echtpaar vestigde zich in 1851 op Rupelmonde, waar in 1852 hun oudste dochter werd geboren.

Evenals bij de heer Paets van Troostwijk diende het bezit van Vreede Rijk alleen tot belegging. Maar na de vele slechts kortstondige perioden van eigendom van haar voorgangers, heeft de barones Vreede Rijk tot haar dood in 1905 in bezit gehad. Wel werden de landerijen door de 1840/1845 aangelegde spoorlijn doorsneden, doch daartegenover stond het recht van overgang. De aanleg van het Merwede kanaal leidde tot een definitieve afsnijding van de nog verder doorlopende kavels.

De barones heeft een open oog gehad voor de bedrijfsvoering op de boerderij en verscheidene verbeteringen werden door haar bevorderd. Zo is in 1856 een nieuwe stal gebouwd, waarvoor de eerste steen werd gelegd door het in 1852 geboren dochtertje Suzanna Gardina Maria baronesse van Ter Aa. Een ingemetselde gedenksteen getuigt daarvan.

Haar moeder heeft later, toen het naastgelegen buiten Bergvliet geheel werd afgebroken, in 1874 nog een kavel weiland bijgekocht teneinde de door de aanleg van de spoorlijn

verloren gegane gronden te compenseren.

Uit haar nalatenschap vererfde Vreede Rijk in 1905 aan haar jongste dochter, Cornelia Jeanne barones van Reede tot Ter Aa, die getrouwd was met Jonkheer Johan van Heemskerk van Beest te Den Haag. De agrarische bedrijfsvoering is sindsdien beëindigd en wij vinden Vreede Rijk thans terug als woonboerderij.

ir Dick Slebos.

Noot:

* Over Adriaan Paets van Troostwijk verscheen in het jaarboekje 1993 van het Genootschap Nijfharke een artikel van de hand van drs E Munnig Schmidt.

Angstelkroniek
HISTORISCHE KRING
VREDE RYK
DE GOUDB/BAAMBURG

